

[Arbejdsministeren]

arbejdskraft, får mulighed for at søge de stillinger inden for den offentlige sektor, der bliver ledige; de får altså en reel chance for at komme med i arbejdsmarkedet igen. Og de, der er ansat i en privat virksomhed, bliver for det altovervældende flertals vedkommende fortsat beskæftiget ud over 9 måneders perioden i den pågældende virksomhed.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 50

2) Til *arbejdsministeren* af:

Tyroll (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at minimalløssystemet er så væsentlig en del af f. eks. jern- og metalindustriens overenskomst og HKs landsoverenskomst for butiks- og kontorområdet, at det er ensbetydende med, at forudsætningerne for overenskomsterne er bortfaldet, hvis løssystemet sættes ud af kraft?«

Skriftlig begrundelse

Overenskomster baseret på minimalløssystemet indeholder en række principper, som lønarbejderne selvfølgelig har anset for væsentlige forudsætninger for deres indgåelse af overenskomst. Lønsatserne danner kun en bundgrænse. Den enkelte arbejder kan når som helst i en overenskomstperiode bede om at få en lønforhandling. Det er ikke kun individuelle forhandlinger. På f. eks. jernindustrielle virksomheder er der oftest lønforhandlinger 2-4 gange om året. Løfteparagraffen åbner mulighed for, at fagforeningerne får en rolle i lønforhandlingerne, når der er misforhold mellem lønniveauet på forskellige arbejdspladser. Fagforeningerne kan arbejde på at sikre en solidarisk lønudvikling. Desuden kan lokale akkordaftaler opsiges af arbejderne, og der kan aktioneres til støtte for kravet om en ny aftale.

Fagforeningernes aktiviteter inden for minimallønsområdet er i høj grad bygget op omkring de nævnte principper i overenskomsterne. Som det hedder i AOF-studiekredshåndbogen: »Solidaritet – fagbevægelsen i centrum«: »Lønnen er trods alt noget yderst centralt i enhver overenskomst«.

Det seneste lønstop af 7 ugers varighed fjerner totalt de nævnte principper i overenskomsterne inden for minimallønsområdet og fjerner væsentlige dele af grundlaget for fagforeningernes aktiviteter. Regeringens udspil til en mere permanent lønpolitik og arbejdsministerens markeringer i denne forbindelse tyder på, at denne fjernelse af afgørende principper bliver mere permanent. Arbejdsministerens motto synes at være: Solidaritet – statsmagten i centrum.

Tyroll (VS):

Baggrunden for spørgsmålet er bl. a., at arbejdsministre fra socialdemokratiet og socialdemokratiet som helhed har gjort en dyd ud af ved de forskellige overenskomstindgreb at sige, at der med indgrebet er tilstræbt at gribe mindst muligt ind i overenskomsternes indhold og opbygning. Det har vi hørt ved de seneste overenskomstindgreb, og det har vi hørt igen og igen; arbejdsministeren har altså udtalt sig om dette problem og indser, at det er et problem.

Men de indgreb, der nu er lavet, har været så omfattende, at man griber meget dybt ind i den måde, overenskomstssystemerne er bygget op på. F. eks. har minimalløssystemet været uantastet som system i forbindelse med de overenskomstindgreb, der er foretaget på det seneste, men det, der nu laves her, og som formodentlig bliver fulgt op efter nytår, er, at man griber meget dybt ind, man griber ind over for løfteparagraffen i systemet, over for de halv- og kvartårlige forhandlinger, der har fundet sted, kort sagt over for alle de aktiviteter, fagforeninger har kunnet udfolde på disse områder, og det er det, der er begrundelsen for at rejse spørgsmålet.

For nogen tid siden, da arbejdsministeren ikke var arbejdsminister, men ordfører for socialdemokratiet, udtalte han følgende under en forespørgselsdebat fra SF om socialdemokratiets indstilling til fastsættelsen af de kollektive overenskomster – Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 2488:

»Den frihed, der er en grundvold i danske arbejdsmarkedsforhold, er en frihed, der i høj grad er blevet forvaltet med ansvarlighed. Jeg vil gerne advare dem, der tror, at man gennem ubesindige indgreb eller generelt virkende lovgivningsdiktater gør noget fornuftigt. Tværtimod vil man gennem så-